

KÖZALAPÍTVÁNYI IRODA

Tel: (06-1) 261-77-04, Fax: (06-1) 262-10-21
Web: www.hajlektalanokert.hu E-mail: kozalapitvany@hajlektalanokert.hu

Belügyminisztérium

1051 Budapest, József Attila u. 2-4.

Dr. Felkai László közigazgatási államtitkár részére

Tárgy: Adatszolgáltatás a nem szociális intézményként működő szálláshelyek iránti igényekről, ügyiratszám: BM/6673-1/2013., ügyintéző: Dr. Dargay Eszter

Tisztelt Államtitkár Úr!

Felkérésére a Hajléktalanokért Közalapítvány - a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel és a Menhely Alapítvánnyal egyeztetve – adatgyűjtést végzett a következő tartalommal:

- a megyei jogú városokban működő
- hajléktalanellátó szervezetek körében,
- a hajléktalan szállásokon lakó és
- a közterületeken élő ellátottjaik
- nem szociális intézményként működő szálláshelyek iránti igényeiről, ha
- a szállásköltségeket a hajléktalan emberek önerőből fedeznék, illetve
- a szállásköltségek havi 20-25 eFt-os esetleges támogatását feltételezve, és
- mind az önerős, mind támogatott lakhatás esetében a lakhatás megtartását segítő szociális munkát feltételezve.

Az adatszolgáltatás eredményét az alábbi táblázat tartalmazza:

Nem szociális szálláson lakni képes hajléktalan emberek száma és aránya a megyei jogú városokban											
2013. április											
Ssz.	Megyei jogú város	A hajléktalanszállásokon naponta ellátottak száma	Az utcán, közterületeken rendszeresen ellátottak száma	A hajléktalan szállásokon élők közül				A közterületeken élők közül			
				Önerőből		Támogatással (20-25 e Ft/fő/hó)		Önerőből		Támogatással (20-25 e Ft/fő/hó)	
				fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
1.	Budapest	2378	3817	74	3%	302	13%	61	2%	447	12%
2.	Békéscsaba	30	22	3	10%	22	73%	0	0%	15	68%
3.	Debrecen	191	232	14	7%	40	21%	10	4%	16	7%
4.	Dunaújváros	224	164	20	9%	16	7%	0	0%	0	0%
5.	Eger	54	42	0	0%	2	4%	0	0%	0	0%
6.	Érd	45	0	9	20%	6	13%	Nem érkezett adat			
7.	Győr	240	186	0	0%	20	8%	0	0%	0	0%
8.	Hódmezővásárhely	42	11	1	2%	3	7%	0	0%	0	0%
9.	Kaposvár	59	167	1	2%	5	8%	2	1%	8	5%
10.	Kecskemét	72	256	2	3%	15	21%	25	10%	52	20%
11.	Miskolc	288	429	15	5%	38	13%	11	3%	27	6%
12.	Nagykanizsa	115	73	4	3%	8	7%	0	0%	5	7%
13.	Nyíregyháza	133	247	20	15%	50	38%	10	4%	30	12%
14.	Pécs	327	433	25	8%	50	15%	0	0%	74	17%
15.	Salgótarján	Nem érkezett adat									
16.	Sopron	60	62	3	5%	4	7%	2	3%	7	11%
17.	Szeged	189	171	3	2%	17	9%	7	4%	20	12%
18.	Székesfehérvár	127	147	10	8%	16	13%	0	0%	25	17%
19.	Szekszárd	26	46	0	0%	1	4%	0	0%	0	0%
20.	Szolnok	62	188	0	0%	22	35%	16	9%	15	8%
21.	Szombathely	123	105	15	12%	30	24%	2	2%	8	8%
22.	Tatabánya	96	207	23	24%	51	53%	0	0%	50	24%
23.	Veszprém	164	140	0	0%	40	24%	0	0%	7	5%
24.	Zalaegerszeg	85	188	4	5%	12	14%	0	0%	20	11%
Összesen		5130	7 333	246	6%	770	19%	146	2%	826	11%

Az adatszolgáltatásban 50 szervezet vett részt, Budapestről 19, más megyei jogú városokból 31 szervezet. Az összesen 12.463 hajléktalan embert érintő adatszolgáltatás szerint a szállásokon (éjjeli menedékhelyeken és átmeneti szállásokon) lakók mindössze 6 %-a, a közterületeken élőknek pedig csupán 2%-a lenne képes önerőből fedezni egy munkásszálló

színvonalú és áru lakhatás költségeit. A lakhatási költségek támogatásával ez az arány 19%-ra illetve 11 %-ra javul.

Tisztelt Államtitkár Úr! Engedje meg, hogy felhívjuk a figyelmét a hajléktalanellátásban országosan már évek óta, ill. a fővárosban már több mint egy évtized óta jól működő több megoldásra, a nem szociális intézményként működő szálláshelyek kapcsán.

1. *Támogatott lakhatási program*, amely a hajléktalan emberek lakásbérleti (albérleti) költségeinek támogatását jelenti havi 20-30 ezer forinttal 6-12-18 hónapon keresztül, és a lakhatás megszerzését és megtartását segítő szociális is munkát biztosítja. A program költségeinek forrásai 2005. óta változóak voltak: pályázati úton elérhető központi költségvetési források, ill. több uniós pályázat. A támogatott lakhatási programok bizonyították, hogy **évente több száz hajléktalan ember képes albérletet létesíteni, azt szociális segítséggel és önerejük mozgósításával fenntartani. A támogatott lakhatási programokban a közterületeken élők is sikeresen teljesítenek**, azaz albérletüket megtartva nem a közterületeken élnek többé.
2. A fővárosban a 90-es évektől a Menhely Alapítvány által működtetett ún. *bónos program*, amely munkásszállók férőhelyeinek éves lekötését és a hajléktalan emberek számára a napi szállásköltség támogatását jelenti. A hideg időszakban a napi szállásdíj (2012-ben a fővárosban 780-1.200 Ft/fő/ágy) 2/3-át fedezi a támogatás és 1/3-át fizeti önerőből a hajléktalan ember, a meleg időszakban a napi szállásköltségek támogatása a felére, később a negyedére csökken. A „bón” a támogatás tényét igazoló jegy, amelyet a hajléktalan ember a munkásszálláson lead, és amellyel elszámolva a munkásszálló a költségek támogatott részéhez hozzájut. A munkásszállóra való beilleszkedést is szociális munka segíti. A bónos program forrásait évente a központi költségvetés és fővárosi önkormányzat biztosította, melyeket a Menhely Alapítvány pályázati úton nyert el, és a programhoz való hozzáférést a fővárosi menedékhelyeken és közterületeken élők számára megszervezte. A bónos program népszerű a hajléktalan emberek körében, mivel 2-4 ágyas elhelyezést nyújt elérhető, akár naponta megvásárolható árakon (de lehetőségük van több napra, több hétre is az önrész kifizetésével bónokat vásárolni). **A program Budapesten évente 100-300 hajléktalan ember munkásszállós elhelyezését oldotta meg. A programot vidéki**

városokban is érdemes megszervezni, és a munkásszállók mellett a panziókat és faházakkal/lakókocsikkal rendelkező kempingeket is bevonni.

3. *„Közterület helyett emberibb körülmények” program:* 2010 óta Budapest önkormányzata, mint a fővárosi hajléktalanellátás felelős szervezete, támogatja a Budapesten működő, a hajléktalanokat segítő és gondozó civil szervezeteken keresztül a közterületeken élők elhelyezését, történjen az hajléktalan szállókon vagy lakásbérletekben, munkásszállókon. Támogatja továbbá azokat a civil felderítő, kríziselhárító, bejelentéseket fogadó és az ellátást megszervező programokat, amelyek révén egy nagyvárosban a közterületi problémák kezelhetők, így a hajléktalan-ellátás diszpécsterszolgálatainak és krízisautóinak működtetését. **A fővárosi önkormányzat célzott, a közterületi problémára fókuszáló finanszírozása napi több száz utcán élő ember elhelyezést eredményezett az elmúlt két évben Budapesten.** Javasoljuk a fővárosi kiegészítő finanszírozás vidéki bevezetésének átgondolását.
4. *"Vissza az utcáról" program:* pályázati felhívás keretében támogatott programok a 2012. március 1. és 2013. január 15. közötti időszakban valósítottak meg olyan innovatív, személyre szabott megoldásokat alkalmazó, a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó programokat, amelyek révén a krízishelyzetben lévő, vagy krízistől fenyegetett közterületen élő egyének, párok, csoportok, családok kényszerű utcán élése megszüntethető, és lakhatási problémáik tartósan megoldhatóak. A felhívás keretében Budapesten 7, tíz vidéki városban összesen 11 program valósult meg. A programban résztvevő 227 fő tartósan közterületen élő hajléktalan ember fele integrált lakhatási formában (albérletben, vagy munkásszállón) él jelenleg az intenzív szociális munka és a 20-30 ezer forint összegű lakhatási támogatás segítségével. Ezen felül további 40%-uk számolta fel a tartós közterületi életmódját: hajléktalanellátó intézményben, tartós bentlakásos intézményekben, egészségügyi ellátásban él jelenleg. Összességében elmondható, hogy **a program sikeresen integrálta a tartósan közterületen élő célcsoportot: közel 90%-uk képes volt felszámolni a közterületi életmódot és tartósan változtatni lakhatási helyzetén.** A program adatai alapján bizonyított az a tény, hogy a tartósan közterületen élők integrálása lehetséges: megfelelő **intenzív, egyénre szabott szociális munka segítségével nagy arányban**

képesek önálló életre. A hajléktalanszállók kiegészítő szolgáltatások segítségével alkalmassá tehetők a komplex szükségletekkel rendelkező hajléktalan emberek befogadására, és ezzel megteremtik a tartós integrációhoz szükséges együttműködés lehetőségét.

A fenti programok átgondolására, esetleges átdolgozására, a részletek megismertetésére a hajléktalanellátás szakemberei szívesen állnak a Belügyminisztérium rendelkezésére!

Végezetül szeretnénk hangsúlyozni Önnek, hogy a hajléktalanság problémája nem pusztán a lakhatás hiánya, ezért a problémák megoldásához nem elégséges a szálláslehetőségeket megteremtteni. A szállások/lakhatások elérését, megtartását és fenntartását is biztosítani kell, melyhez a szociális szakemberek segítsége és egyéb (mentális, egészségügyi) segítségnyújtások nélkülözhetetlenek.

Levelünket tájékoztatásul az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szociális és Családügyért Felelős Államtitkársága számára is megküldjük.

Budapest, 2013. április 30.

Tisztelettel:

Lőrincz Norbert
Hajléktalanokért Közalapítvány
kuratóriumi elnök